

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่นิสิตมหาวิทยาลัยมหิดล

ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินมาทรงดนตรีเป็นการส่วนพระองค์

ณ หอประชุมราชแพทยาลัย โรงพยาบาลศิริราช

วันเสาร์ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๑๔

ขอให้ทุกคนนั่งลงเพื่อที่จะให้ได้ดูว่ามีที่เรียบร้อยหรือยัง ให้ทุกคนนั่งก่อน

ครั้งนี้ก็นับว่าเป็นครั้งที่สอง ที่มาเยี่ยมพรรคพวกที่มหาวิทยาลัยมหิดล แต่ครั้งนี้ก็มีความแตกต่างกับคราวที่แล้วหลายประการ ทั้งมีความคล้ายคลึงหลายประการเหมือนกัน ประการแรกที่คล้ายคลึงก็คือ การมาครั้งนี้มากันสี่คน คราวที่แล้วก็สี่คนเหมือนกัน แต่เปลี่ยนเวอร์กัน คราวที่แล้วมี ดูเหมือนเรียกเป็นหมายเลขว่า มีหมายเลข ๑ และ ๒ หมายเลข ๓, ๔ และ ๕ คราวนี้มีหมายเลข ๑, ๒, ๕ กับ ๖ ใช้เป็นหมายเลขนี้ดีเพราะว่ามันสั้นดี แล้วก็สะดวกดี ก็นับว่าการประชุมครั้งนี้กับครั้งก่อนไม่แตกต่างกันเลย ที่แตกต่างกันอย่างมากคือสถานที่ สถานที่คราวที่แล้วเป็นอยู่ฝั่งพระนคร คราวนี้มาอยู่ฝั่งธนบุรี แต่ว่าคราวที่แล้วบอกไว้ว่าไปประชุมกันในที่ที่เป็นกลาง คราวนี้มาที่ฝั่งธนบุรีก็มีเหตุผลอยู่ไม่น้อย เพราะว่าคงต้องมีความรู้สึกที่พิเศษขึ้นมา อย่างน้อยสำหรับคนที่อยู่บนเวทีนี้และกำลังพูด ก็มีความรู้สึกต่างกับที่พูดที่สวนอัมพร เพราะว่าที่ที่ตรงนี้ แล้วก็เวทีทั้งเครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ ก็เป็นที่ที่เวลาผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยนี้มารับปริญญาก็ทำให้รู้สึกที่เกิดความรู้สึกพิเศษขึ้นมา นั่งก็ทีเดียวกัน แล้วผู้ที่นั่งอยู่ในหอประชุมก็นั่งอยู่ในที่เดียวกัน มีแตกต่างกันเพียงว่าเป็นผู้ที่ยังไม่สำเร็จปริญญาส่วนมาก และยังไม่ได้รับปริญญาในวันนี้ แต่ว่าการจะรับปริญญานั้นเอาไว้พูดกันตอนรายการสุดท้าย คือตอนที่ว่าจะให้พรตามที่ขอให้ให้พร ในครั้งนี้ที่มีความแตกต่างอีกอย่างหนึ่งคือรายการที่ขอ คือขอให้มาและมาให้โอวาท เล่นดนตรี และให้พรตามลำดับ คราวที่แล้วไม่ได้ขอให้เล่นดนตรีแต่ก็ฝันใจต้องเล่น เพราะว่าทนต่อความเรียกร้องไม่ได้ แล้วข้อสำคัญที่สุดก็พรรคพวกที่อยู่ข้างหลังนี้ก็คันมือคันปากคันอะไรที่จะต้องแสดง อยากจะแสดงให้ดู และอยากให้ทุกคนครึกครื้นพร้อมกัน อันนี้ก็เป็นการแตกต่างในคราวนี้ ไม่ต้องเกียจจน และต้องมีการเล่นดนตรีแน่ ซึ่งก็เป็นสิ่งที่ทำให้เขาใจไม่น้อย เพราะว่าถ้าไม่ขอให้เล่นดนตรีในคราวนี้ ก็คงไม่เล่น จริง ๆ แล้วก็คงจะต้องพูดตลอดไปซึ่งดูเหมือนว่าจะมีความชำนาญในทางพูดมาก เพราะว่าไปที่ไหนก็ต้องพูด เขาขอให้พูด ให้ให้โอวาท ให้ได้ยินเสียง แต่ว่าการพูดก็ไม่ใช่ว่าเป็นของโปรดปรานนัก ที่จริงเหนื่อยเหมือนกัน แล้วก็พูดมาก ๆ ไปรู้สึกว่าจะเป็นอันตรายเพราะว่าการพูดนั้น ถ้าพูดดีก็คนก็ชื่นชม ถ้าพูดไม่ดีคนก็โห่แล้วก็อาจทำให้ระคายเคืองหูของท่านทั้งหลายก็ได้ ก็อาจต้องกลับบ้านไปโดยที่เขาไล่ให้กลับ หรืออาจกลับบ้านโดยเขาลากตัวขึ้นรถตำรวจไปก็ได้ ก็เลียดใจมากที่มีรายการที่ขอดนตรี มีข้อแตกต่างอีกหลายอย่างและข้อที่คล้ายคลึงอีกหลายอย่างซึ่งจะไม่กล่าว ณ ที่นี้ อย่างเช่นที่ได้บอกเมื่อตะกี้ว่ามีสิ่งที่ควรกล่าวแต่ไม่กล่าวเพราะว่าเสียเวลามาก

มีข้ออย่างหนึ่งที่ทำให้นึกถึงเรื่องที่พูดว่าจะขยายมหาวิทยาลัยนี้ให้ได้มีการศึกษาในสาขาต่าง ๆ อื่น ๆ เพื่อให้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นสถาบันที่สมชื่อว่า “มหาวิทยาลัย” ซึ่งก็เป็นที่ทำให้คิดว่าเป็นการดีไม่น้อย เพราะว่าเดิมเป็นมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งตามชื่อที่บ่งไว้เกี่ยวข้องกับการแพทย์ล้วน ๆ หรือการแพทย์กับวิชาข้างเคียง มาตอนนี้ก็พยายามที่จะขยายให้ได้ถึงวิชาอื่น ๆ ด้วย ซึ่งเป็นข้อที่เหมาะสมที่สุด ก็ต้องพิจารณาว่า ชีวิตของคนเรา ไม่ใช่อาศัยเพียงสิ่งเดียว ต้องอาศัยทุกอย่าง และดังที่ได้กล่าวอย่างย่อที่สุด เมื่อไม่กี่วันที่ไปมหาวิทยาลัยเกษตรฯ ขอให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยและกับผู้ที่มีสติปัญญาอื่น ๆ ก็หมายถึง ผู้ที่มีสติปัญญาสำเร็จจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ นอกจากเกษตรศาสตร์ ในอันที่จะจรรโลงบ้านเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้า ที่พูดไว้อย่างนั้นก็หมายความว่าบ้านเมืองต้องอาศัยความรู้ทุกสาขา ไม่ใช่เป็นความรู้เฉพาะด้านหนึ่งด้านใด อันนี้ก็มาจากเหตุว่าบ้านเมืองประกอบด้วยบุคคล คือ ประชาชนที่อาศัยในบ้านเมือง จึงจะเป็นบ้านเมือง จึงจะเป็นประเทศชาติ ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของบ้านเมือง ฉะนั้นความต้องการของบุคคลหรือความต้องการของบ้านเมืองก็คือเช่นเดียวกัน ต้องอาศัยทุกอย่าง ตามที่พูดกัน และกล่าวกันอยู่เสมอว่า บุคคลหรือมนุษย์ต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่เรียกว่าปัจจัยสี่หรือ จตุปัจจัย ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม บ้านที่จะอาศัยและยาอาหารนั้น ก็หมายถึงสิ่งที่ปลูกและสิ่งที่ผลิตมาเพื่อบริโภค เพื่อประทังชีวิตของตัว แล้วก็ถ้าพูดถึงเรื่องอาหารก็เป็นเรื่องของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คือผู้ที่เป็นบุคคลที่ผลิต เป็นกสิกร เกษตรกร และผู้เชี่ยวชาญในด้านการเพาะปลูก การทำเกี่ยวข้องทางด้านผลิตสิ่งที่กินเป็นอาหาร ในด้านเครื่องนุ่งห่ม ก็มีสิ่งของที่เป็นวัตถุดิบและเกี่ยวข้องกับการแปรสภาพให้เป็นเครื่องนุ่งห่ม พูดถึงบ้านช่องบ้านเมืองที่จะอาศัยไม่ให้ต้องตากฝนตากแดด อาศัยอยู่ได้ก็ในด้านวัสดุ ก็เกี่ยวข้องกับผู้ทำในทางธรณีวิทยา ผู้ค้นพบว่ามีสิ่งใดที่จะมาประกอบเป็นวัสดุก่อสร้างได้ เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมที่จะผลิตวัตถุดิบที่จะมาสร้างเกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรม และเกี่ยวข้องกับวิศวกรรมที่จะมาสร้างให้เราอาศัยอยู่ได้ เรื่องเภสัชคือยาที่เกี่ยวข้องกับยาที่จะรักษาโรค รวมทั้งเภสัชกร ทั้งนักเคมี ทั้งผู้ที่จะมาใช้ยา หรือพวกที่เป็นแพทย์และที่เกี่ยวข้อง สำหรับจตุปัจจัยที่ ๔ พวกที่เรียนในมหาวิทยาลัยนี้เกี่ยวข้องเป็นพิเศษ ท่านทั้งหลายที่เกี่ยวข้องด้านเดียวของจตุปัจจัยนี้ การที่จะให้มหาวิทยาลัยนี้มีความเจริญครบถ้วน ก็ต้องขยายให้ได้ผลิตผู้คนที่เกี่ยวข้องกันกับจตุปัจจัยอื่นด้วย จึงได้ว่ามีความปลาบปลื้มที่เห็นวามมหาวิทยาลัยมหิดลจะขยายให้เป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์ได้

เมื่อคิดเช่นนี้ก็เลยมานึกดูว่า การจะผลิตคนที่เหมาะสมสำหรับมาทำงานเพื่อส่วนรวมของประเทศชาตินี้ ก็เราต้องพยายามที่จะทำให้ดีที่สุด และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เกี่ยวกับปัจจัยทั้งสี่ในเวลานี้เสมอ ก็มีอยู่ว่า แพทย์ พยาบาล ผู้เกี่ยวข้องกับการรักษาหรือปัจจัยที่ ๔ นี้ก็มีขึ้นมากมาย อ่านในหนังสือพิมพ์ก็กลุ่มใจเหมือนกัน แล้วก็อ่านทราบว่าการแก้ไข แต่ว่าไม่เห็นมีการแก้ไขในทางที่เกิดความคิดขึ้นมาในขณะนี้ ปัญหาที่ว่าแพทย์ที่สำเร็จในเมืองไทย พยาบาลที่สำเร็จในเมืองไทยทำไมไปต่างประเทศเสียมากนัก อันนี้ก็อาจทำให้มีผลกระทบกระเทือนใคร่เข้าไป จึงว่าซักร้อน ก็เกิดเป็นปัญหาที่ร้อน การพูดก็ทำให้ร้อนเหมือนกัน แล้วก็เมื่อร้อนใจก็ร้อนกายด้วย การไปต่างประเทศของแพทย์นี้ก็วิจัยกันใหญ่ว่าทำไมไป ความจริงถ้าพูดกันตรงๆ เราก็ต้องดูเหตุผลทำไมเป็นเช่นนั้น ก็ได้พบว่า เพราะว่าผู้ที่เขาต่อว่าเขาพูดเองว่าในเมืองไทยนี้อาชีพแพทย์ไม่ได้ความ เพราะว่าเขาอุตส่าห์เรียนมาแล้วก็ทำอาชีพไม่ได้สดางค์ ข้อนี้อาจเป็นความจริง แต่ก็มีหลายคนที่ไม่ได้นึกถึงสดางค์นี้ ก็คือว่าขอให้หมออยู่พอกิน คือมี

ปัจจัยสามข้อแรกก็พอแล้วหรือขอให้ทำงานก็มีมากเหมือนกัน ไม่ใช่เฉพาะผู้ที่ต้องการปัจจัยสามอย่างข้างต้นที่ทำให้ต้องไปต่างประเทศ แต่ว่าปัจจัยที่สี่ที่หนีไปต่างประเทศมาก ๆ อาจมีความไม่เข้าใจหรือมีความขัดข้องใจเกี่ยวข้องกับการทำงานในประเทศ ซึ่งก็ต้องขอภัยต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ถ้ากระทบกระเทือนเล็กน้อยหรือมาก คือมีข้อสำคัญบางอย่าง อย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้ที่เรียนในสถาบันการศึกษานี้ ที่ทำให้เกิดจิตใจที่เรียกว่าคับแคบใจ รู้สึกว่าทำงานในเมืองไทยไม่ได้ความ ก็เนื่องมาจากว่าแพทย์ หรือพยาบาลฝึกหัดอบรมอยู่ในสถาบันซึ่งสร้างด้วยวัตถุ คือวัตถุก่อสร้างที่มาจากเมืองไทยกับวัตถุหรือโครงการที่มาจากต่างประเทศ อันนี้เป็นข้อบกพร่องอย่างหนึ่งที่ทำให้คับแคบใจ แล้วก็เกิดความน้อยใจไม่สบายใจ วัตถุแห่งการปฏิบัติของผู้ที่เรียนในด้านการแพทย์หรือพยาบาลนี้คือผู้ป่วย ผู้ป่วยนั้นเป็นวัตถุที่อยู่ในเมืองไทย แล้วส่วนมากก็เป็นคนไทย ทั้งผู้ที่มาช่วยในการทำงาน คือผู้ที่เป็นพนักงานในโรงพยาบาล ที่ไม่ใช่แพทย์ปริญญาหรือประกาศนียบัตรพยาบาล เป็นผู้ที่มาประกอบการทำงานนั้นก็คนไทย แต่ว่าทำไมป่วยที่จะเข้าห้องน้ำจึงต้องเขียนเป็นภาษาฝรั่ง ภาษาไทยก็ไม่มี ถ้าอยากไปห้องน้ำ ก็ไปไม่ได้ แม้การโรงจะปิดกวาดพื้นก็ต้องอ่านภาษาฝรั่งเป็นจะได้ไปหาไม้กวาดมาได้ ที่พูดนี้ก็เพราะมีบางแห่งเป็นเช่นนี้ ไม่ใช่ทุกแห่ง แต่ว่าก็มีแล้วที่เป็นโครงการที่ใหญ่โต ก็ต้องให้พนักงานและผู้ช่วยถือคู่มือภาษาต่างประเทศสำหรับเข้าไปในโรงพยาบาลไทย ทั้งอาจต้องถือเข็มทิศสำหรับไปตีถนนหรือถนนอะไรอย่างนั้น สำหรับผู้ป่วยที่เข้าไปในโรงพยาบาลนั้นก็จะต้องมีอุปกรณ์ประจำตัวไมใช่น้อย แต่ประชาชนที่เข้าไปในโรงพยาบาลก็ส่วนมากเป็นประชาชนที่จน จะไปหาคู่มือภาษาฝรั่งหรือเข็มทิศมาก็ยาก จึงได้ว่าข้อนี้เป็นอย่างหนึ่งที่ยกขึ้นมาแล้วอาจทำให้บางคนรู้สึกน้อยใจ ท่านทั้งหลายอาจนึกต่อว่าทำไมมาพูดเรื่องที่เหลวแหลกเหล่านี้ แต่ว่าเป็นข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งที่ชี้บ่งว่าเราแก้ไขได้ เพราะว่าคนที่มีการศึกษาในเมืองไทยและจะปฏิบัติในเมืองไทย ก็ต้องสามารถที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่จะปฏิบัติต่อไป จึงจะมีกำลังใจแม้จะเป็นคนที่ไม่เห็นแก่เงิน ไม่เห็นแก่ตำแหน่ง แต่เห็นแก่วิชาความรู้และการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่อยู่ในความทุกข์ ก็จะไม่สามารถปฏิบัติได้ เพราะว่าเวลาเรียนเสร็จแล้ว ถ้าไม่มีเข็มทิศของตัวเอง หรือไปในที่โรงพยาบาลที่ไม่มีเข็มทิศ ก็จะรู้ตัวเอง จะต้องหาคู่มือภาษาไทยแล้วก็ต้องพยายามที่จะศึกษาต่อไปด้วยความท้อใจว่าในโรงพยาบาลไทยนี้ทำกันยังไง จึงไปต่างประเทศ เพราะเงินเดือนเขาก็ดี แล้วก็มียี่ห้อที่จ้ะค้นคว้าวิจัยทำงานได้ดี มีความสบายใจมากกว่า อันนี้ก็ขอฝากเอาไว้ พูดอาจจะไม่เพราะหูสำหรับบางคน แต่ว่าที่พูดเอาไว้ในวันนี้ที่นี้ ก็เพื่อฝากเอาไว้กับผู้ที่เป็นนักศึกษาและอาจารย์ให้พิจารณาดูว่าอาจเป็นข้อหนึ่งที่ทำให้การศึกษาไม่เกิดผลก็ได้ ถ้าเป็นประโยชน์ก็ดีใจว่าได้พูดอะไรอย่าง ถ้าเป็นที่ขุนเคืองก็ขอภัยในที่นี้ด้วย ที่มาพูดอย่างนี้ก็มาจากการพูดมาเรื่อยๆ จนกระทั่งอาจเป็นการพูดเฉพาะเรื่องมากเกินไป แล้วไม่ทราบว่าจะเข้าประเด็นหรือไม่อย่างไรก็ตาม ที่มาในวันนี้ก็ไม่ใช่ที่จะมาต่อว่าต่อขานใคร อย่างปีที่แล้วก็พูดไว้อย่างนั้น มาพบปะไม่ใช่มาสำหรับให้โอวาทหรือมาต่อว่าต่อขานมาสำหรับพบปะแล้วก็ให้ความรู้เรื่งก็ถ้าจะต้องจบการพูดที่อาจเป็นการนอกเรื่องไปมากไปหน่อย

สำหรับการเข้าเรื่องก็คือเมื่อคราวที่แล้วได้ต่อว่าว่าเดินช้า คราวนี้ก็นั่งอยู่ในนี้แล้วก็เป็นการดี และทั้งที่ขึ้นไปข้างบนด้วยความรวดเร็ว ก็นับว่าเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงมาแล้ว ก็ทำให้มีเวลาที่จะครึกครื้นต่อไปในเรื่อง เมื่อที่อาจารย์เฒ่า...เดี๋ยวว่าหาเรื่องอีก...อาจารย์เสือเก่า เสือฟันดีคอยอยู่ตั้งนานแล้ว...ก็เมื่อกี้นี้มาปรารภว่าคราวนี้จะขอให้มิใช่ชมทบทวนอีกคนหนึ่ง ก็เห็นชอบด้วย แต่ว่าไม่จำเป็น ก็ขออย่าให้เรื่องให้มีการเลือกตั้ง เพราะว่าเลือกนั้นก็

จะมีการเลือกตั้ง แล้วในเรื่องที่ไปเข้าที่ประชุมหินอ่อน ก็ขอว่าไม่ต้องให้มีการเลือกตั้ง เพราะว่าจะเหน็ดเหนื่อยกันเปล่า ๆ ออมแรงเอาไว้ไปควบคุมการเลือกตั้งใหญ่ดีกว่า นี่ก็ถึงว่าขอให้โฆษกเก่า นี่ไม่กลัวที่จะพูดเก่าหรือแก่ โฆษกเก่าแต่ยังไม่แก่ เพียงแต่เฒ่าเท่านั้นเอง ให้มาทำหน้าที่ แล้วก็ให้โฆษกสำรองที่เลือกมา ยังไม่ทราบว่าจะโฆษกคนใหม่จะเป็นคนที่คล่องแคล่วหรือไม่คล่องแคล่ว หรือเดี๋ยวจะมาพูดน้อยหรือพูดมากจนเกินไป นี่ก็แล้วแต่จะวินิจฉัยกันไป เพราะว่ายังไม่ได้เห็นตัวแล้วก็ยังไม่ได้ฟังเสียงว่าพูดมากหรือพูดน้อย ก็ขอให้โฆษกได้มาแนะนำโฆษกใหม่ แล้วจะได้เริ่มปฏิบัติตามข้อสองที่ได้ขอมาที่จะให้เล่นดนตรี ในการเล่นดนตรีก็ไม่ต้องบอกว่าวงดนตรีนี้เขามีความสามารถอย่างไร ที่ได้รับเชิญมาก็หมายความว่ารู้จักชื่อเสียงดีแล้วว่าเล่นไม่อัน เพลงที่เล่นได้ก็เล่น เพลงที่เล่นไม่ได้ก็เล่น แล้วก็มีการส มีบูร์บักโคกมีอะไรทุกอย่างตามรสนิยมของทุกคน เพราะว่าวงดนตรีนี้มีหลักอย่างหนึ่งว่า ใครไม่พอใจแล้วบอกว่าวงดนตรีนี้เล่นไม่ดีให้ขึ้นมาเล่นเอง เพราะวงดนตรีนี้เป็นสังคมที่เปิดไม่ใช่สังคมปิด คือถ้าคนในวงดนตรีนี้จะออกไปเล่นที่ไหนก็ได้ ไม่อยากเล่นก็ไป หนีไปก็ได้ ใครอยากมาเล่นในวงดนตรีนี้ก็โผล่เข้ามาเล่นได้ คือเป็นวงดนตรีเปิด ไม่ปิด ก็ถ้าเห็นว่างดนตรีนี้เล่นไม่ดี ก็เป็นความผิดของผู้ฟัง เพราะผู้ฟังทั้งหมดนี้เป็นส่วนประกอบของวงดนตรีที่ได้เคยสังเกตมาแล้วและจะสังเกตต่อไป วงดนตรีส่วนมากเวลาเล่นเสร็จแล้วก็ต้องตบมือ คือว่าเป็นผู้ฟังด้วย ถ้าผู้ฟังแล้วพอใจก็ตบมือ ถ้านักดนตรีเล่นแล้วพอใจตนเองก็ตบมือ ถ้านักดนตรีเล่นไม่ดีผู้ฟังไม่ตบมือ ขึ้นมาเล่นเอง ขึ้นมาได้ ก็ขอให้เข้าใจถึงคำว่าวงดนตรีเปิด แล้วก็จะได้เริ่มการปฏิบัติในด้านดุริยางคศาสตร์ต่อไปก็ถึงหมดรายการ จะได้กลับบ้านไปดู ที.วี. กัน

(ต่อจากนั้นเป็นการบรรเลงดนตรี เสร็จสิ้นการบรรเลงแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพร)

ที่ได้บริจาคและรวบรวมมาสำหรับสมทบทุนในทุนของมูลนิธิอานันทมหิดลนี้นับว่าเป็นจำนวนมาก ก็ขอขอบใจที่เชิญมาแล้วก็ได้มีโอกาสได้สนุกพร้อมกัน มาคราวนี้ที่บอกว่าขอพรก็เป็นว่าขอพร เข้าใจว่าขอพรให้กิจการที่กำลังทำอยู่ให้สำเร็จโดยราบรื่นโดยเฉพาะสำหรับผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ ก็หวังที่จะได้ผ่านพ้นการสอบไล่ได้เป็นขั้น ๆ จนกระทั่งได้รับผลสำเร็จ คือสำเร็จการศึกษา การที่จะให้ผ่านการสอบไล่ทั้งหมดเป็นขั้น ๆ จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา สามารถที่จะออกไปปฏิบัติการตามอาชีพของตนและตามความต้องการของตน ก็เป็นสิ่งที่ทำไม่ใช่ง่าย สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือความขยันหมั่นเพียร ที่จะทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างผ่านพ้นไปได้และสอบไล่ได้ แต่ยังมีสิ่งที่สำคัญอีกคือ กำลังใจ และความตั้งใจนี้จะมาจากกำลังใจของแต่ละคน ถ้าพรที่ให้จะทำให้แต่ละคนสามารถที่จะมีกำลังใจนี้ ทั้งมีความเพียร ความอดทน ความมีสติ ก็ให้พรสัมฤทธิ์ผล ให้ทุกคนมีสมาธิที่ดีเมื่อเล่าเรียน เมื่อสอบไล่ก็ให้มีสติที่มั่นคง สามารถที่จะผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้มีความสำเร็จตามประสงค์ จึงขอพรให้มีความสำเร็จในกิจการใด ๆ ที่พึงประสงค์ ที่ดี ที่ชอบ ให้มีพลังจิตกำลังกายทุกประการ ให้ได้สามารถทำให้หน้าที่ของตน ในขณะนี้ ก็ให้สามารถที่จะสะสมความรู้ ต่อไปก็ให้สามารถผ่านการสอบไล่โดยดี และต่อไปให้มีความเจริญรุ่งเรือง สิ่งใดประสงค์ ก็จงได้ ขอให้ทุกคนจงมีความเจริญรุ่งเรือง